

***Gyakorlati képzési útmutató
Csecsemő- és kisgyermeknevelő BA szakos, nappali és levelező tagozatos hallgatók
részére
2016/2017. tanév***

TARTALOM

<i>A gyakorlati képzés óra - és vizsgaterve</i>	4
<i>A gyakorlóbölcsődék elérhetőségei</i>	5
<i>A gyakorlati képzés célja</i>	8
<i>A gyakorlati képzés általános szempontjai</i>	10
<i>A hospitálási napló vezetésének szempontjai</i>	11
<i>A bölcsődei megfigyelés szempontjai:</i>	11
<i>Az önértékelés, az önreflexió szempontjai</i>	13
<i>A családlátogatás megfigyelési szempontjai</i>	14
<i>A szülői értekezlet/szülők csoportos megbeszélésének megfigyelési szempontjai</i>	15
<i>A gyakorlatvezető oktató feladatai</i>	16
<i>Egyéni nevelési gyakorlat 1.</i>	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
<i>Speciális szempontok az Egyéni nevelési gyakorlat 1. (óvoda- és bölcsődelátogatás) kurzushoz</i>	18
<i>Egyéni nevelési gyakorlat 2.</i>	20
<i>Speciális szempontok a Egyéni nevelési gyakorlat 2. (családi napközi és gyermekjóléti szolgálat látogatás) kurzushoz</i>	21
<i>Egyéni nevelési gyakorlat 3.</i>	22
<i>Speciális szempontok a Egyéni nevelési gyakorlat 3. (családok átmeneti otthona, bölcsődei speciális csoport látogatás) kurzushoz</i>	23
<i>Egyéni nevelési gyakorlat 4.</i>	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
<i>Speciális szempontok a Szakmai gyakorlat 4. (korai fejlesztő, családsegítő – és gyermekjóléti szolgálat látogatás) kurzushoz</i>	25
<i>Csoportos nevelési gyakorlat 1.</i>	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
<i>Csoportos nevelési gyakorlat 2.</i>	25
<i>Csoportos nevelési gyakorlat 3.</i>	28
<i>Csoportos nevelési gyakorlat 4.</i>	29
<i>Összefüggő intézményen kívüli gyakorlat (bölcsőde csecsemő-típegő csoport, nagycsoport)</i>	30
<i>Egyéni nevelési gyakorlat (1-4) levél-tervezet a fogadó intézménynek</i>	31
<i>A zárógyakorlat jegyzőkönyve</i>	32

Tisztelt Hallgató!

A pályához szükséges ismeretek és képességek kialakításában az intézményi gyakorlat szerepe legalább olyan jelentős, mint az elméleti tárgyak tartalmának elsajátítása. A csecsemő- és kisgyermeknevelő BA szak képzésében a gyakorlati képzési kurzusok a képzés összes félévében helyet kaptak.

Ez az útmutató az Ön gyakorlati képzésének feladatairól ad tájékoztatást.

Örömteli és sikeres munkát kívánunk:

Vác, 2016. október 10.

Dr. Udvarvölgyi Zsolt, PhD
főiskolai docens, szakfelelős
gyakorlatvezető oktató
udvarvolgyizsolt@freemail.hu

A gyakorlati képzés óra- és vizsgaterve

II. 3. Szakmai gyakorlat (30 kredit)– felelőse:										
1.Egyéni nevelési gyakorlat 1. (bölcsőde, óvoda)	40 gy								3	gyj.
2.Egyéni nevelési gyakorlat 2. (családi napközi, gyermekjóléti szolgálat)		24 gy							2	gyj.
3.Egyéni nevelési gyakorlat 3. (családok átmeneti otthona, bölcsőde speciális csoport)			24 gy						2	gyj.
4.Egyéni nevelési gyakorlat 4. (korai fejlesztő, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat)				24 gy					2	gyj.
5.Csoportos nevelési gyakorlat 1. (bölcsőde)		12 gy							2	gyj.
6.Csoportos nevelési gyakorlat 2. (bölcsőde)			30 gy						3	gyj.
7.Csoportos nevelési gyakorlat 3. (bölcsőde, óvoda)				30 gy					3	gyj.
8.Csoportos nevelési gyakorlat 4. (bölcsőde, bölcsőde speciális csoport)					30 gy				3	gyj.
9.Összefüggő intézményen kívüli gyakorlat (bölcsőde csecsemő- típegő csoport, nagycsoport)						120 gy			10	gyj.
összesen	40 gy	36 gy	54 gy	54 gy	30 gy	120 gy			30	9 gyj

A gyakorlóbölcsházák elérhetőségei

II. Kerületi Egyesített Bölcsődék

Egyesített vezető: Tolnayné Falusi Mária
e-mail: maria.tolnay@invitel.hu 06-1-201-4083/5
Lőrinczné Katona Éva szaktanácsadó
e-mail: lorincz.eva@invitel.hu +36-20-415-4945
1027 Budapest, Varsányi Irén u. 32.
Telefon: 201-1185, 201-4083/5, +36 20 370-2247
Fax: 201-4083/3
Honlap: www.iikeruletibolcsik.hu
E-mail: bolcsode1@invitel.hu

Varsányi Bölcsőde
1027 Budapest, Varsányi Irén u. 32.
Telefon: 201-4083/1, +36 20 370-2295
Honlap: www.iikeruletibolcsik.hu
E-mail: evakatona@invitel.hu

Hidegkúti Bölcsőde
Bölcsődevezető: Jónás Gyöngyi
e-mail: bolcsode2@hidegkuti31.hu
1028 Budapest, Hidegkúti út 31.
Telefon: 376-5432, +36 20 370-4089
Honlap: www.iikeruletibolcsik.hu
E-mail: bolcsode2@hidegkuti31.hu

Pasaréti Bölcsőde
Bölcsődevezető: Nagyné Szabó Éva
1026 Budapest, Pasaréti út 41.
Telefon: 355-7419, +36 20 469-2857
Honlap: www.iikeruletibolcsik.hu
E-mail: bolcsode3@invitel.hu

Törökvész Bölcsőde
Bölcsődevezető: Bártfai Istvánné Erzsébet
1022 Budapest, Törökvész út 18b
Telefon: 326-5358, +36 20 370-7338
Honlap: www.iikeruletibolcsik.hu
E-mail: bolcsode4@invitel.hu

Budagyöngye Bölcsőde és Korai Fejlesztő
Bölcsődevezető: Rác-Szabó Viktória
1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 12/b
Telefon: 376-6016, +36 20 219-1611
Fax: 376-6017
Honlap: www.iikeruletibolcsik.hu
E-mail: raczszabo.viktoria@budagyongyebolcsi.t-online.hu

Hűvösvölgyi Bölcsőde
Bölcsődevezető: Kása Imréné Marika
1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 213.
Telefon: 391-6181, +36 20 218-3268

Fax: 391-6182
Honlap: www.iikeruletibolcsik.hu
E-mail: huvosvolgyibolcsi@gmail.com

Terézváros Egyesített Bölcsődék

Intézményvezető: Horváth Zoltánné
Cím: Budapest, VI., Dózsa György út 104.
Tel.: +36 1 302 1747, +36 1 472 0900
E-mail: bp6bolcs@enternet.hu

3. sz. Bölcsőde
Intézményvezető: BajkóSzilvia
Cím: Budapest, VI., Városligeti fasor 40.
Tel.: +36 1 322 5812

4. sz. Bölcsőde
Intézményvezető: Bognár Mónika
Cím: Budapest, VI., Dózsa György út 104.
Tel.: +36 1 312 3303

Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ

Székhely: 1072 Budapest, Nyár u. 7.
Elérhetőségek:
Tel: 413 3631
Fax: 413 3656
E-mail: info@bjhuman.hu
Web: www.bjhuman.hu
Igazgató: Mikulás Franciska
Tel: 413 3636

Dob Bölcsőde
1074 Budapest, Dob u. 23.
Iszlainé Szegedi Judit szakmai vezető
Tel.: 321-2577
Fax: 322-9814
e-mail: dob.bolcsode@bjhuman.hu

Lövölde Bölcsőde
1071 Budapest, Lövölde tér 1.
Márton Beáta szakmai vezető
Tel.: 342-7607
Fax: 342-7607
e-mail: lovolde.bolcsode@bjhuman.hu

Városligeti Bölcsőde
1071 Budapest, Városligeti fasor 39-41.
Méreg Andrea szakmai vezető
Tel.: 343-3567 II. em 266-0485 II. em
e-mail: varosligeti.bolcsode@bjhuman.hu

Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék (JEB) székhelyintézmény

intézményvezető: Koscsóné Kolkopf Judit
1083 Bp. Szigetvári u. 1.
telefon: 06-1-210-9188
fax: 06-1-303-1767
e-mail: jeb@bolcsode-bp08.hu

Mini-Manó Bölcsőde
1083 Bp. Baross u. 103/a.
06-1-333-7752
mini-mano@bolcsode-bp08.hu
bölcsődevezető: Hanga Tiborné

Babóca Bölcsőde
1083 Bp. Baross u. 117.
06-1-314-3696
baboca@bolcsode-bp08.hu
bölcsődevezető: Rózsa Anna

Játékvár Bölcsőde
1085 Bp. Horánszky u. 21.
bölcsődevezető: Losoncziné Szabó Judit
Gyermekkert Bölcsőde
1082 Bp. Nagytemplom u. 3.
bölcsődevezető: Kincsesné Nyikos Irén
telefon: 06-1-313-1011
e-mail: gyermekkert@bolcsode-bp08.hu

Fecsegő-tipegők Bölcsőde
1087 Bp. Százados út 1.
bölcsődevezető: Fischer Lászlóné
telefon: 06-1-210-7960
e-mail: fecsego-tipegok@bolcsode-bp08.hu

Tücsök-lak Bölcsőde
1084 Bp. Tolnai Lajos u. 19.
bölcsődevezető: Tóthné Sümegi Melinda
telefon: 06-1-210-9372
e-mail: tucsok-lak@bolcsode-bp08.hu

Katica Bölcsőde
1089 Bp. Vajda Péter u. 37-39.
Bölcsődevezető: Botka Zoltánné
telefon: 06-1-333-0381
e-mail: katicabolcsode@freemail.hu

Biztos Kezdet Gyerekház
1083 Budapest, Szigetvári utca 1.
Gyerekház vezető: Vargáné Pozderka Terézia
telefon: 06-1-210-9188
fax: 06-1-303-1767
e-mail: budapest.jozsefvaros@biztoskezdet.eu

A gyakorlati képzés célja

A gyakorlati képzés célja a csecsemő és gyermeknevelő hivatásra való felkészítés. Képet adni a hallgató számára azoknak az intézményeknek a munkájáról, ahol szakemberként elhelyezkedhet. Élményeket és ismereteket nyújtani az egyes intézmények eltérő és hasonló vonásairól, a gyermekekkel való bánásmódról, a felnőtt és a gyermek kapcsolatáról, az egyes ellátási formák szakmai alapelveiről.

A gyakorlat célja, hogy hozzájáruljon az érzelmi beállítódás fejlődéséhez, a gyakorlatok során elvégzett feladatok segítsék az elméleti tudás mélyülését, és megalapozzák a további tanulmányokat. Célja továbbá, hogy fejlessze azokat a készségeket és képességeket, amelyek alkalmassá teszik a hallgatót a 0-3 éves korú gyermekek gondozására, nevelésére.

Követelmények

A csecsemő és gyermeknevelő hallgató legyen:

- képes felelősséget érezni más emberek gyermekei iránt,
- felelősségteljes és elkötelezett a rábízott kisgyermek személyiségformálásában, fejlődésének segítésében,
- képes újszülöttet, csecsemőt, gyermeket szakszerűen karra venni, ölben tartani megetetni,
- képes felismerni a szocializáció és perszonalizáció törvényszerűségeit a harmonikus személyiségfejlődésben,
- képes enyhíteni az anyától való elszakadás fájdalmát, a félelmeket és a szorongást,
- képes felismerni az egyes gyermekek fejlődésének alakulását, beleértve a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődését is, és a fejlődési folyamathoz igazítani az egyéni bánásmódot
- képes a gyermek egyéniségének tiszteletben tartásával egyidejűleg elfogadtatni a szükséges szociális szabályokat,
- képes a helyes artikulációra, a tagolt beszédre,
- képes elősegíteni a gyermek beszédfejlődését,
- képes mondókák, versek, mesék esztétikus érzelmetéli előadására,
- képes tisztán énekelni,
- képes megmagyarázni a mindennapi jelenségek okait, folyamatát,
- képes felismerni a gyermek manipulációs késztetéseit,
- képes a gyermekek öltöztetésére, fürdetésére,
- képes támogatni a gyermekek önállósulási törekvéseit,
- képes a szülőket és a gyermekeket egyenrangú partnernek tekinteni,
- képes alkalmazni a konfliktuskezelés különböző módszereit,
- képes elvégezni a gyermek szükségletei szerinti gondozási és nevelői teendőket,
- képes figyelemmel kísérni, támogatni a gyermek testi, lelki és szociális fejlődését,
- képes biztosítani a gondozáshoz, és a gyermekek játék tevékenységéhez szükséges tárgyi feltételeket,
- képes szeretetteljes kapcsolatot kialakítani a gyermekkel,
- képes szeretettel közeledni, és biztonságot nyújtani a rábízott gyermeknek,
- képes átsegíteni a gyermeket fejlődésének nehézségein,
- képes csoporthelyzetben is biztosítani az egyéni bánásmódot,
- képes megtervezni és megszervezni a gyermek egyéni képességeinek és igényeinek megfelelő egészséges és tevékeny életmódját,
- képes megfigyelni a gyermek viselkedését, tevékenységét, fejlődését
- képes felismerni az egészségestől eltérő, kóros állapotokra utaló jeleket, az orvos, vagy a szülők megérkezéséig ellátni a beteg gyermeket,
- képes alkalmazni a lázcsillapítás különböző módszereit,
- képes orvos utasításai alapján gyógyszer beadni, a megfelelő diéta szerinti étrendet biztosítani,
- képes a gyermek állapotáról, az orvos utasításairól tájékoztatni a szülőket,

- képes az orvos utasításai alapján elvégezni az otthoni ápolási feladatokat, ebben segíteni a szülőket,
- képes a gyermek állapotáról, az orvosi vizsgálatokról tájékoztatni a szülőket,
- képes a gyermekbalesetek esetén elsősegélyt nyújtani, orvost hívni,
- képes részt venni a biztonságos és balesetmentes környezet kialakításában,
- képes alkalmazni a közegészségügyi előírásokat, a vegyszerek és a gyógyszerek tárolására vonatkozó előírásokat,
- képes kapcsolatot tartani a szülőkkal, munkatársakkal és más szakemberekkel,
- képes egészségnevelési és egészségügyi felvilágosító tevékenységet végezni,
- képes alkalmazni a család és a gyermekek védelmét szolgáló jogszabályokat, szakmai dokumentumokat,
- képes mérlegelni a különböző eljárások és ellátás ellátási formák előnyeit és hátrányait,
- képes vezetni a munkájához kapcsolódó dokumentációt,
- képes a munkája során birtokába került adatokat a jogszabályok és a szakmai etika szabályai szerint kezelni,
- képes a jelzőrendszert működtetni.

A gyakorlati képzés általános szempontjai

- **Az egyéni gyakorlat (Egyéni nevelési gyakorlat 1-4.) időpontjának egyeztetése a hallgató feladata.** Az esetleges kellemtlenségek elkerülése érdekében javasolt, hogy a hallgató a tervezett gyakorlat előtt legalább két héttel vegye fel a kapcsolatot a kiválasztott intézménnyel.
- **A gyakorlat megkezdése előtt a hallgatónak el kell végeztetnie az intézmény által előírt orvosi vizsgálatokat és a vizsgálat eredményeinek dokumentumait be kell mutatni (Egészségügyi kiskönyv). A gyakorlat csak negatív leletek bemutatása után kezdhető meg.**
- Az egyes intézmények egészségügyi előírásai szerinti védőruháról és cipőről a hallgatónak kell gondoskodnia. Az egészségügyi intézmények védőruházatát az intézmény biztosítja.
- **Az egyes gyakorlatokon szerzett tapasztalatokat a gyakorlathoz tartozó szempontok alapján a hospitálási naplóban kell rögzíteni.**
- A gyakorlatok értékelése: gyakorlati jegy. A gyakorlatot a gyakorlatvezető oktató értékeli. A gyakorlat értékelésébe beszámít:
 - A gyakorlat teljesítésének igazolása
 - A gyakorlathoz kapcsolódó feladatok elvégzése
 - A hospitálási napló tartalmi és formai elvárásoknak megfelelő kidolgozottsága.
- A szakmai gyakorlatokhoz kapcsolódó helyzetek kezelésében az általános szakmai etikai szempontok irányadóak (a vélemények megfogalmazása, a kompetencia területek tiszteletben tartása, információk bizalmas kezelése, stb.)

A hospitálási napló vezetésének szempontjai

A hospitálási napló vezetésének általános szempontjai:

- Rendezettség, időbeni tagolás: a folyamatosan, naponta rögzített feljegyzések (egységes szempontok szerint kell rögzíteni az adott nap feljegyzéseit), az elmélyült, széles körű figyelmet tanúsító terjedelem: az események leírását mindig kövesse elemzés, melyekben figyelembe kell venni – a szakszerűség érdekében – a gyakorlati képzési útmutatóban és az elméleti tárgyak hallgatása során megismert szempontokat; az események leírása és az elemzések egyértelmű elkülöníthetősége megkülönböztethetősége, az események pontos rögzítése
- Hitelesség, tárgyszerűség
- Az elemzésekben megnyilvánuló pozitív attitűd, a pozitívumokból történő kiindulás, negatív vélemény esetén is megalapozott, tisztességesen, tapintatosan megfogalmazott vélemény, a személyiségi jogok tiszteletben tartása, a kategorikus, túlzó, leegyszerűsítő vélemény kerülése
- Szakszerűség, szakmai nyelv használata, nyelvi igényesség.
- Az elemzésekben tükröződjének az elméletben tanultak.

A hospitálási napló vezetése a gyakorlat értékelésébe beleszámít. A naplót a gyakorlóintézmény munkatársának és a gyakorlatvezető oktatónak kell bemutatni. A hospitálási naplót a gyakorlatvezető oktató szakmailag ellenőrzi és értékeli, az érdemjegyet a Neptunba bevezeti.

A bölcsődei megfigyelés szempontjai:

- Tárgyi feltételek: a bölcsőde környezete, az épület jellemzői, a gyermekek és szülők által használt helyiségek, munkavállalók által használt szociális és szakmai helyiségek, ezek méretei, felszereltsége, kiemelve a játékeszközöket; az intézmény étkeztetési üzemegysége, főzőkonyha vagy /és tálalókonyha berendezése. Az udvar elrendezése, az udvari játékok.
- Személyi feltételek: az intézmény vezetője, a csecsemő- és kisgyermekgondozást, nevelést végző szakemberek, a segítő személyzet; a csoportok létszáma, életkori összetétele és a nemek aránya
- Az intézmény kapcsolatrendszere: fenntartó, gyermekorvos, társintézmények, óvodák,
- A bölcsőde és a családok kapcsolattartásának, kommunikációjának formái
- Az elválás a szülőtől, a búcsúzás szokásai, a befogadás folyamata
- A csecsemő- és kisgyermekgondozó, -nevelő és a gyermek kapcsolata
- A csecsemő- és kisgyermekgondozó, -nevelő együttműködése a társ-gondozó szakemberrel, a gondozást, nevelést segítő, kiegészítő szakemberekkel
- A sajátgondozónő-rendszer érvényesülése;
- A bölcsődei csoportok napirendje,
- A szabad játéktevékenységre biztosított idő a napirendben;
- A párhuzamos tevékenységek lehetőségének formái a napirendben
- Az egyéni fejlesztés lehetőségének formái, időkeretei a napirendben
- A gyerekek étkezése: a feltételek megteremtése és az étkezés szervezése, lebonyolítása
- Az önállóságra törekvés kibontakozásának támogatása: önkiszolgálás, önellátás segítségének módszerei
- A játéktevékenységek objektív és szubjektív feltételeinek biztosítása, játéksituációk, játékfajták megfigyelés, bemutatása
- A megismerési folyamat tevékenységeinek tervezése, szervezése, a megvalósítás módja
- Az alvási feltételek biztosítása: körülmények, idő, tér és bútorok
- A szabad levegőn tartózkodás megfigyelése, az időtartam és a tevékenységi formák bemutatása

- A bölcsőde-óvoda átmenet megkönnyítésének formái, módszerei a megfigyelt intézményben
- Kiegészítő szempontok a speciális bölcsődei csoport megfigyeléséhez:
- Az eltérő fejlődésű, SNI, HH, HHH gyerekek elhelyezésének módja
 - Az eltérő fejlődésű, SNI, HH, HHH gyerekek gondozása, nevelése
 - A fejlesztő programok összeállításának, kivitelezésének alapelvei
 - A speciális személyi és tárgyi feltételek bemutatása
 - A korai fejlesztés formái, együttműködés speciális intézményekkel

Az önértékelés, az önreflexió szempontjai

- kapcsolat a gyerekekkel /sikerek és kudarcok/,
- próbálkozások a játéktevékenységben, gondozásban és a képességfejlesztési, valamint az ismeretszerzési tevékenységek tervezésében, szervezésében, feltételek megteremtésében, irányításában; sikerek és kudarcok értékelése, tanulságok és következtetések, esetleges változások
- a differenciált bánásmód elvének gyakorlati alkalmazásának képessége
- kapcsolat a szülőkkel, a családdal
- kapcsolat a pedagógustársakkal, segítő szakemberekkel,
- kitűzött céljai megvalósultak-e, személyes elvárásainak sikerült-e megfelelni;
- a kisgyermekgondozás és -nevelés örömei, nehézségei:
- az egy életen át tartó tanulás elvárásai, egyéni motivációk, általános szakmai kötelezettségek eltérései, a feltételek biztosítása;
- Mit tanult önmagáról a gyakorlat során, amit a későbbi pedagógiai munkája során hasznosítani tud?
- (a kiégés jelei, elkerülésének módszerei, az életpályamodell kínálta lehetőségek)

A családlátogatás megfigyelési szempontjai

Anamnézis készítése, amennyiben ez szerepel az óvoda helyi nevelési programjában. Ez nem tartalmazhat olyan adatokat, amelyek sértik a személyiségi jogokat.

- Az igénybevevők ellátást megelőző tájékoztatásának tartalma, módjai
- Védelembe vett, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (család) különleges bánásmódja.
- A beszoktatás/befogadás általános ütemezése, gyakorlata, az eltérések dokumentálása, szélsőséges esetek elemzése, megoldási módok.
- A családlátogatás gyakorlatának elemzése a dokumentáció illetve a kisgyermeknevelő beszámolója alapján
- Az otthoni szokások és a bölcsődei napirend eltérései, összeegyeztetésének bemutatása egy optimális és egy eltérő eset kapcsán.

Születés

- időre született-e
- felsírt-e
- sima születés volt-e, vagy szükséges volt valamilyen beavatkozás
- gyermek súlya, hossza

Csecsemőkori

- szopott-e, meddig
- cumizott-e, meddig
- étkezési szokásai és kedve
- kiütések, allergiák, betegségek
- napirendje a családban

Kisgyermekkor

- mozgásfejlődése
- játékfejlődése, érdeklődése
- beszédfejlődése
- kapcsolatainak alakulása (szülőkkel, testvérekkel, rokonokkal, ismerősökkel, stb.)
- napirendje
- különleges szokásai
- mikor lett szobatiszta
- milyen betegségei voltak
- volt-e kórházban
- étkezési szokásai
- alvási szokásai

Észrevételek

- a szülők gyermekhez fűződő viszonya (hogyan beszélnek róla, egyes szokásairól, saját nevelési szokásairól, nehézségeikről, módszereikről, céljaik, vágyaik a gyermekkel kapcsolatban, stb.)

A szülői értekezlet/szülők csoportos megbeszélésének megfigyelési szempontjai

- milyen témakörök voltak és lesznek az év során;
- gyakoriságuk;
- a kisgyermeknevelők hogyan és miből készülnek az értekezletre;
- a szülők aktivitási szintje és ennek oka;
- a kisgyermeknevelők és a szülők egyenrangú partnerek-e, ha nem, miért nem;
- a kapcsolattartás egyéb formái (elektronikustól a személyes, kiscsoportos, tematikus formákig) a bölcsődében;
- a formák változatossága, személyessége, intenzitása, az interakciók lehetősége;
- a beszélgetés során a kommunikáció jellemzői, a partnerség megnyilvánulása a kommunikációban

A gyakorlatvezető oktató feladatai

- a főiskola és a gyakorlóintézmény közötti kapcsolat alakulásának segítése (a főiskola szellemiségének képviselése, az elvárások közvetítése, a képzés bemutatása, a gyakorlóintézmény programjának és munkájának bemutatása a főiskolán, kéréseinek tolmácsolása, a teljesítés segítése stb.)
- a szakvezető kisgyermeknevelők munkájának folyamatos, igény szerinti mértékben és módon való segítése,
- a gyakorlóintézmény és a hallgatók közötti kapcsolat segítése,
- a hallgatók pályaismeretének, hivatástudatának és szakmai kompetenciájának erősítése,
- közreműködés az elméleti, a módszertani és a gyakorlati képzés összhangjának megteremtésében (szakmai anyagok ajánlása, konzultációk, team-megbeszélések, egyeztetések, stb.),
- a gyakorlati képzés során szerzett tapasztalatok alapján a képzés színvonalának emelése érdekében javaslatok megfogalmazása,
- a hallgatók segítése a gyakorlati tapasztalatok és elméleti ismeretek összehangolásában, tudatosításában;
- a tevékenységeket követő megbeszélések előkészítése, vezetése
- az írásos munkák (hospitálási naplók) elkészítésének ellenőrzése, értékelése
- a zárótevékenységek elnöki feladatainak ellátása
- a szakvezető kisgyermeknevelőkkel egyeztetett aláírások és érdemjegyek rögzítése a NEPTUN-ban.

Tantárgy neve: Egyéni nevelési gyakorlat 1.	Kreditszáma: 3
A tanóra típusa: 40 óra/félév nappali tagozaton., 10 óra/félév levelező tagozaton	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 1. félév	
Előtanulmányi feltételek: nincs	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Ismeretek: <u>Az egyéni nevelési gyakorlatot bölcsődében és óvodában kell eltölteni!</u> A tantárgy célja csecsemő- és kisgyermeknevelő hivatásra való felkészítés. A gyakorlati képzési kurzusok célja, hogy hozzájáruljanak a megszerzett elméleti tudás gyakorlati elmélyítéséhez és a megfelelő pedagógiai attitűd formálódásához. A 3x8 óra bölcsődei, 2x8 óra óvodai és megfigyelés alatt (levelező tagozaton 1x5 óra bölcsődei, 1x5 óra óvodai megfigyelés) a hallgatók megismerkednek a bölcsőde és az óvoda személyi és tárgyi feltételeivel, a gyermekcsoportok szervezésének, működésének, napirendjének rendszerével. A bölcsőde és az óvoda vezetőjének tájékoztatója, a munkatársakkal folytatott beszélgetések és a gyerekcsoportok működésének megfigyelése alapján és a Gyakorlati képzési útmutató szempontsora segítségével felépített bejegyzések készítése a hospitálási naplóban.	
Kompetenciák: A szisztematikus megfigyelési, a szakszerű tájékoztató, a kommunikációs képességek elsajátítása, a megszerzett ismeretek, tapasztalatok szakszerű írásbeli rögzítésében való jártasság szerzése.	
A 3-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező és ajánlott irodalom: 1. Feuer Mária- Nagy Krisztina: Humán szakosok gyakorlati kézikönyve, Budapest, Akadémia Kiadó, 2011, 498 old., ISBN 9789630590150 2. Kocsis Emília (szerk.): Tereptanári munkatankönyv. Budapest, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, 2001, 412 old., ISBN 9630093014 3. Balogh Lászlóné, Barbainé Bérczi Klára, Kovácsné Bárány Ildikó, Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes, Rózsa Judit, Tolnayné Falusi Mária, Vokony Éva (2009): <i>A bölcsődei nevelés – gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél.</i> Szociálpolitikai és Módszertani Intézet, Budapest ISBN:- http://www.feherkereszt.hu/2012/data/userfiles/file/tudastar/a-bolcsodei-neveles-gondozas-szakmai-szabalyai.pdf	

Speciális szempontok az Egyéni nevelési gyakorlat 1. kurzushoz

Az óvodalátogatás szempontjai:

Az adatgyűjtés és megfigyelés szempontjai:

- Az óvoda tárgyi feltételei, helyiségei, udvara.
- Az óvoda személyi feltételei: az óvodavezető, az óvodapedagógusok, a dajkák, az adminisztratív és a technikai dolgozók munkája.
- A csoportszoba berendezése és játéka.
- A gyermekek névsora, jele, életkori összetétele, heti- és napirendje.
- A csoport nevelési terve.

Az óvodapedagógusok és a dajkák gondozási feladatai

A jegyzetek rögzítése a hospitálási naplóban.

A bölcsődelátogatás szempontjai:

Az adatgyűjtés és a megfigyelés szempontjai

- A szolgáltatás tárgyi és személyi feltételei
- A szolgáltató és a család kapcsolata:
- Egyéni igények kielégítése és a szakmai elvek betartása.
- A szolgáltatás beilleszkedése a bölcsődei alapellátás feladatkörébe.
- A szolgáltatás speciális jellemzői.
- A szolgáltatás gazdasági-adminisztratív háttere.

Írásbeli feladat:

A tapasztalatok, jegyzetek rögzítése a hospitálási naplóban.

Bölcsőde és bölcsődei dokumentáció:

- Alapító okirat
- Működési engedély
- SZMSZ
- Szabályzatok
- Szakmai program
- gyermekekkel kapcsolatos dokumentáció (fejlődési napló, csoportnapló, egészségügyi törzslap, családlátogatás, beszoktatás dokumentációja, üzenő füzet)
- Továbbképzési ütemterv
- Munkaterv
- Felvételi könyv
- Feltöltöttség, kihasználtság arányszámai
- Gyermekvédelmi tevékenység
- Szülővel történő megállapodások tartalma
- Térítési díj dokumentálása
- Munkaügyi dokumentáció (kinevezés, munkavállaláshoz szükséges feltételek, egészségügyi alkalmasság, munkaköri leírás, munkaidő)
- Szabadságolás tervezése, nyilvántartása
- Gazdálkodás bemutatása (önálló költségvetési szerv, részben önálló vagy nem önálló)
- Gazdálkodás arányszámai, kiadás- bevétel; (személyi, dologi felhalmozási kiadások arányszámai), bevételek arányszámai (normatíva, fenntartói támogatás, térítési díj, egyéb szolgáltatásból származó bevétel illetve pályázat)
- Pénzügyi tevékenység

- Iratkezelés módja
- Karbantartás javítások, kerti munka
- Élelmezési üzemegység működése (engedélyezett adagszám, átlagos adagszám, helyben vagy szerződéssel történik-e, kóstolás, étlapok.
- Ingyenes illetve kedvezményes étkezők száma okai

Írásbeli feladat:

Az intézmény vezetőjének tájékoztatója és a munkatársakkal folytatott beszélgetések alapján készített jegyzetek rögzítése a hospitálási naplóban.

Tantárgy neve: Egyéni nevelési gyakorlat 2.	Kreditszáma: 1
A tanóra típusa: 24 óra/félév nappali tagozaton., 10 óra/félév levelező tagozaton	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: Egyéni nevelési gyakorlat 1., Komplex pedagógiai ism. 1./Értékkorientált pedagógia; A szociális ellátórendszer formái és intézményei	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Ismeretek: <u>Az egyéni nevelési gyakorlatot családi napköziben és gyermekjóléti szolgálatnál kell eltölteni!</u> A csecsemő- és kisgyermeknevelő hivatásra való felkészítés. A gyakorlati képzési kurzusok célja, hogy hozzájáruljanak a megszerzett elméleti tudás gyakorlati elmélyítéséhez és a megfelelő pedagógiai attitűd formálódásához. A 2x 8 óra családi napköziben és az 1x8 óra gyermekjóléti szolgálatnál történő megfigyelés alatt (levelező tagozaton 1x 5 óra családi napköziben és 1x5 óra gyermekjóléti szolgálatnál történő megfigyelés) a hallgatók megismerkednek a családi napközi és gyermekjóléti szolgálat személyi és tárgyi feltételeivel, a gyermekcsoportok szervezésének, működésének, napirendjének rendszerével, és az esetkezelés alapvető módjaival. A családi napközi kompetens szakemberének, a gyermekjóléti szolgálat vezetőjének tájékoztatója, a munkatársakkal folytatott beszélgetések alapján és a gyerekekkel való foglalkozás megfigyelése alapján a Gyakorlati képzési útmutató szempontsora segítségével felépített bejegyzések készítése a hospitálási naplóban. Kompetenciák: A szisztematikus megfigyelési, a szakszerű tájékozódási, a kommunikációs képességek elsajátítása, a megszerzett ismeretek, tapasztalatok szakszerű írásbeli rögzítésében való jártasság szerzése.	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kötelező és ajánlott irodalom: 1. Feuer Mária- Nagy Krisztina: Humán szakosok gyakorlati kézikönyve, Budapest, Akadémia Kiadó, 2011, 498 old., ISBN 9789630590150 2. Kocsis Emília (szerk.): Tereptanári munkatankönyv. Budapest, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, 2001, 412 old., ISBN 9630093014 3. Balogh Lászlóné, Barbainé Bérczi Klára, Kovácsné Bárány Ildikó, Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes, Rózsa Judit, Tolnayné Falusi Mária, Vokony Éva (2009): <i>A bölcsődei nevelés – gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél.</i> Szociálpolitikai és Módszertani Intézet, Budapest ISBN: - http://www.feherkereszt.hu/2012/data/userfiles/file/tudastar/a-bolcsodei-neveles-gondozas-szakmai-szabalyai.pdf	

Speciális szempontok a Egyéni nevelési gyakorlat 2. kurzushoz

A családi napközi látogatásának szempontjai:

Az adatgyűjtés és a megfigyelés szempontjai

- A családi napközi tárgyi feltételei, helyiségei, udvara, étkeztetési és higiénés berendezései, a csoportszobák berendezése, a játékok.
- A gyermekek életkora, fiú-lány arány, csoportbeosztás, csoportlétszám.
 - Feltöltöttség, kihasználtság
- A gyermekcsoport napirendje.
- A családi napközi személyi feltételei, a működtető(k), a kisegítő(k) és a koordinátor munkája.

Írásbeli feladat:

A családi napközit működtető tájékoztatója alapján készített jegyzetek rögzítése a hospitálási naplóban.

A gyermekjóléti szolgálat látogatásának szempontjai:

Az adatgyűjtés és a megfigyelés szempontjai:

- Az intézmény szakmai munkájának főbb jellemzői.
- Az esetek száma, megoszlása problémaforrásonként kiemelten a 0-6 éves korosztályt
- A gyermekbántalmazás kezelése, beavatkozási módok és ennek hatékonysága
- Az esetmegbeszélések szereplői
- Az intézmény személyi feltételei
- Kapcsolattartási módjaik a jelzőrendszer más tagjaival
- Szolgáltatások felsorolása és az igénybevétel feltételei

A jegyzetek rögzítése a hospitálási naplóban.

Tantárgy neve: Egyéni nevelési gyakorlat 3.	Kreditszáma: 2
A tanóra típusa: 24óra/félév nappali tagozaton., 10 óra/félév levelező tagozaton	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Előtanulmányi feltételek: Egyéni nevelési gyakorlat 2., Komplex pedagógiai ismeretek 2./ A kisgyermekkor pedagógiája; A szociális ellátórendszer formái és intézményei	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Ismeretek: <u>Az egyéni nevelési gyakorlatot bölcsődei speciális csoportban és családok átmeneti otthonában kell eltölteni!</u> A csecsemő- és kisgyermeknevelő hivatásra való felkészítés. A gyakorlati képzési kurzusok célja, hogy hozzájáruljanak, a megszerzett elméleti tudás gyakorlati elmélyítéséhez és a megfelelő pedagógiai attitűd formálódásához. A 2x8 óra bölcsőde speciális csoportban és az 1x8 óra családok átmeneti otthonában történő megfigyelés alatt (levelező tagozaton 1x5 óra bölcsőde speciális csoportban és 1x5 óra családok átmeneti otthonában történő megfigyelés) a hallgatók megismerkednek a kijelölt intézmények személyi és tárgyi feltételeivel, a gyermekcsoportok szervezésének, működésének, napirendjének rendszerével. Ismerkedés, adatgyűjtés a speciális csoportba illetve az otthonba kerülés okairól, háttéréről, az otthonban élő családok helyzetéről, a segítség módjáról, a felmerülő problémák megoldási lehetőségeiről. Az intézményvezetők tájékoztatója, a pedagógusokkal, szakemberekkel folytatott beszélgetések é a gyermekek megfigyelése alapján és a Gyakorlati képzési útmutató szempontsora segítségével felépített bejegyzések készítése a hospitálási naplóban. Kompetenciák: A szisztematikus megfigyelési, a szakszerű tájékozódási, a kommunikációs képességek elsajátítása, a megszerzett ismeretek, tapasztalatok szakszerű írásbeli rögzítése.	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom	
Kötelező és ajánlott irodalom: 1. Feuer Mária- Nagy Krisztina: Humán szakosok gyakorlati kézikönyve, Budapest, Akadémia Kiadó, 2011, 498 old., ISBN 9789630590150 2. Kocsis Emília (szerk.): Tereptanári munkatankönyv. Budapest, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, 2001, 412 old., ISBN 9630093014 3. Balogh Lászlóné, Barbainé Bérczi Klára, Kovácsné Bárány Ildikó, Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes, Rózsa Judit, Tolnayné Falusi Mária, Vokony Éva (2009): <i>A bölcsődei nevelés – gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél.</i> Szociálpolitikai és Módszertani Intézet, Budapest ISBN:- http://www.feherkereszt.hu/2012/data/userfiles/file/tudastar/a-bolcsodei-neveles-gondozas-szakmai-szabalyai.pdf	

Speciális szempontok a Egyéni nevelési gyakorlat 3. kurzushoz

Bölcsődei speciális csoportban tett látogatás szempontjai:

- adatgyűjtés,
- megfigyelés,
- bekapcsolódás a gondozási műveletekbe,
- a nevelés gondozás feladatainak ellátása.
- Bekapcsolódás a bölcsődei nevelés gondozás főbb helyzeteibe: játéktevékenységbe, mondóka vers mese, ének, mozgás, alkotó tevékenységek.

Írásbeli feladat:

- a hospitálási naplóban rögzítse a fentiek megvalósulása során alkalmazott alapelvek érvényesülését.
- A gyermek alapvető tevékenysége a játék, rögzítse a játékok fajtáját, minőségét, mennyiségét, figyelje meg, melyik játékot preferálják, használják a gyermekek gyakrabban.
- Figyelje meg, és elemezze, hogy a gyermekek társas kapcsolatait mi jellemzi leginkább?
- Figyelje meg, hogyan kapcsolódik be a mentor kisgyermeknevelő a játéktevékenységbe, kezdeményezzen és kapcsolódjon be a játékba.
- Figyelje meg, hogyan osztja meg a figyelmét a mentor kisgyermeknevelő, hogyan helyezkedik el a csoportban?
- Figyelje meg, hogyan előzi meg és oldja meg a gyermekek közti konfliktusokat, mikor, milyen módon avatkozik be.
- Figyelje meg a mentor kisgyermeknevelőt, milyen érzelmi megnyilvánulásai vannak, milyen a testi kontaktus minősége (simogatás, ölelés, érintés, ölbéli játék stb)
- Figyelje meg a mentor-kisgyermeknevelőt, hogyan értékeli a gyermekek tevékenységét, hogyan milyen szavakat használva dicséri, ösztönzi a gyermeket.

A jegyzetek rögzítése a hospitálási naplóban.

Családok átmeneti otthonának látogatásának szabályai:

Az adatgyűjtés és a megfigyelés szempontjai:

- Az intézmény szakmai munkájának főbb jellemzői.
- A családok száma, főbb jellemzői
- Az esetmegbeszélések szereplői
- Az intézmény személyi feltételei
- Kapcsolattartási módjaik a jelzőrendszer más tagjaival
- Szolgáltatások felsorolása és az igénybevétel feltételei

A jegyzetek rögzítése a hospitálási naplóban.

Tantárgy neve: Egyéni nevelési gyakorlat 4.	Kreditszáma: 1
A tanóra típusa: 24óra/félév nappali tagozaton, 10 óra/félév levelező tagozaton	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Előtanulmányi feltételek: Egyéni nevelési gyakorlat 3., Szakmaikészség-fejlesztés 1., Családpedagógia	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<u>Ismeretek:</u> <u>Az egyéni nevelési gyakorlatot korai fejlesztőben, ill. családsegítő és gyermekjóléti szolgálatnál kell eltölteni!</u> A csecsemő- és kisgyermeknevelő hivatásra való felkészítés. A gyakorlati képzési kurzusok célja, hogy hozzájáruljanak, a megszerzett elméleti tudás gyakorlati elmélyítéséhez és a megfelelő pedagógiai attitűd formálódásához. A 2 x 8 óra korai fejlesztőben és az 1x8 óra családsegítő szolgálatnál történő megfigyelés alatt (levelező tagozaton 1x 5 óra korai fejlesztőben és 1x5 óra családsegítő és gyermekjóléti szolgálatnál történő megfigyelés) a hallgatók megismerkednek a kijelölt intézmények személyi és tárgyi feltételeivel, a fejlesztő foglalkozások és az esetkezelések rendszerével. Tájékozódnak a speciális szükségletű gyerekek fejlesztésnek lehetőségeiről, módszereiről és a családsegítési szolgáltatást igénybevevő családok helyzetéről, a segítség módjáról, a felmerülő problémák típusairól és megoldási lehetőségeiről. Az intézményvezetők tájékoztatója, a pedagógusokkal, szakemberekkel folytatott beszélgetések és a gyermekekkel való foglalkozás megfigyelése alapján és a Gyakorlati képzési útmutató szempontsora segítségével felépített bejegyzések készítése a hospitálási naplóban.	
<u>Kompetenciák:</u> A szisztematikus megfigyelési, a szakszerű tájékoztató, a kommunikációs képességek elsajátítása, a megszerzett ismeretek, tapasztalatok szakszerű írásbeli rögzítése.	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom	
<u>Kötelező és ajánlott irodalom:</u> 1. Feuer Mária- Nagy Krisztina: Humán szakosok gyakorlati kézikönyve, Budapest, Akadémia Kiadó, 2011, 498 old., ISBN 9789630590150 2. Gordosné dr. Szabó Anna (2004): <i>Bevezető általános gyógypedagógiai ismeretek</i> . Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest ISBN: 978 963 1953 510 3. Balogh Lászlóné, Barbainé Bérczi Klára, Kovácsné Bárány Ildikó, Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes, Rózsa Judit, Tolnayné Falusi Mária, Vokony Éva (2009): <i>A bölcsődei nevelés – gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél</i> . Szociálpolitikai és Módszertani Intézet, Budapest ISBN:- http://www.feherkereszt.hu/2012/data/userfiles/file/tudastar/a-bolcsodei-neveles-gondozas-szakmai-szabalyai.pdf	

Speciális szempontok a Egyéni nevelési gyakorlat 4. kurzushoz

Korai fejlesztés:

A korai gyógypedagógiai fejlesztés intézményrendszerének megismerése, pedagógiai szakszolgálatok működése, bölcsődei korai fejlesztés megvalósulása

Az adatgyűjtés és a megfigyelés szempontjai:

- Az intézmény személyi és tárgyi feltételei.
- A speciális szükségletű gyermekek fejlesztésének lehetőségei és módszerei.
- A hazai korai fejlesztés intézményes lehetőségei.
- Az egyéni és a csoportos foglalkozások megvalósulása
- A szülők és a kisgyermeknevelők szakmai támogatása

Írásbeli feladat:

A jegyzetek rögzítése a hospitálási naplóban.

Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat látogatása:

Az adatgyűjtés és a megfigyelés szempontjai:

- Az intézmény szakmai munkájának főbb jellemzői.
- A családsegítés gyakorlati példái
- Az esetek száma, megoszlása problémaforrásonként kiemelten a 0-6 éves korosztályt
- A gyermekbántalmazás kezelése, beavatkozási módok és ennek hatékonysága
- Az esetmegbeszélések szereplői
- Az intézmény személyi feltételei
- Kapcsolattartási módjaik a jelzőrendszer más tagjaival
- Szolgáltatások felsorolása és az igénybevétel feltételei

A jegyzetek rögzítése a hospitálási naplóban.

Tantárgy neve: Csoportos nevelési gyakorlat 1.	Kreditszáma: 2
A tanóra típusa és száma: 12 óra/félév nappali tagozaton, 5 óra/félév levelező tagozaton	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: Egyéni nevelési gyakorlat 1. (bölcsőde, óvoda), Komplex pedagógiai ismeretek 2./A kisgyermekkor pedagógiája	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása	
Ismeretek: A tantárgy célja csecsemő- és kisgyermeknevelő hivatásra való felkészítés. A gyakorlati képzési kurzusok célja, hogy hozzájáruljanak a megszerzett elméleti tudás gyakorlati elmélyítéséhez és a megfelelő pedagógiai attitűd formálódásához. A 2 x 6 óra bölcsődei megfigyelés alatt (levelező tagozaton 1x5 óra bölcsődei megfigyelés) a hallgatók megismerkednek a bölcsőde személyi és tárgyi feltételeivel, a gyermekcsoportok szervezésének, működésének, napirendjének rendszerével az alábbi szempontok szerint: - A bölcsőde, építészeti adottságainak, tárgyi feltételeinek megfigyelése; - A csoportszoba, fürdőszoba, kiszolgáló helyiségek rendeltetése; - A gyermekcsoportok kialakulásának feltételei; - A gondozási munka feltételei: eszközök, időtényező, a gyermek érzelmi állapota, a gyakorlati megvalósítás; - A tárgyi feltételek jelentősége a mozgásfejlődésben; - A játékeszközök korcsoportok szerinti megfigyelése, a játéktevékenység leírása; - A gyermekintézmény főzési, étkezési lehetőségei, a konyhával szemben támasztott közegészségügyi és higiénés elvárások megfigyelése, edények, étkezészetek, tálaláshoz szükséges eszközök pontos leírása, ezekről véleményalkotás; - A higiénés szokások megfigyelése, a rendszeresség szerepe a gyermek életében; Adatgyűjtés, a tapasztalatok dokumentálása a hospitálási naplóban. Kompetenciák: A szisztematikus megfigyelési, a szakszerű tájékozódási, a kommunikációs képességek elsajátítása, a megszerzett ismeretek, tapasztalatok szakszerű írásbeli rögzítése.	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom	
Kötelező és ajánlott irodalom: 1. Feuer Mária- Nagy Krisztina: Humán szakosok gyakorlati kézikönyve, Budapest, Akadémia Kiadó, 2011, 498 old., ISBN 9789630590150 2. Kocsis Emília (szerk.): Tereptanári munkatankönyv. Budapest, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, 2001, 412 old., ISBN 9630093014 3. Balogh Lászlóné, Barbainé Bérczi Klára, Kovácsné Bárány Ildikó, Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes, Rózsa Judit, Tolnayné Falusi Mária, Vokony Éva (2009): <i>A bölcsődei nevelés – gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél.</i> Szociálpolitikai és Módszertani Intézet, Budapest ISBN:- http://www.feherkereszt.hu/2012/data/userfiles/file/tudastar/a-bolcsodei-neveles-gondozas-szakmai-szabalyai.pdf	

Tantárgy neve: Csoportos nevelési gyakorlat 2.	Kreditszáma: 3
A tanóra típusa: 30 óra/félév nappali tagozaton, 12 óra / félév levelező tagozaton	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 3. félév	
Előtanulmányi feltételek: Egyéni nevelési gyakorlat 2.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Ismeretek: A tantárgy célja csecsemő- és kisgyermeknevelő hivatásra való felkészítés. A gyakorlati képzési kurzusok célja, hogy hozzájáruljanak a megszerzett elméleti tudás gyakorlati elmélyítéséhez és a megfelelő pedagógiai attitűd formálódásához. A 5 x 6 óra bölcsődei megfigyelés alatt (levelező tagozaton 2x5 óra bölcsődei megfigyelés) a hallgatók megismerkednek a bölcsőde személyi és tárgyi feltételeivel, a gyermekcsoportok szervezésének, működésének, napirendjének rendszerével az alábbi szempontok szerint:</p> <ul style="list-style-type: none">- A bölcsőde és a családok kapcsolattartásának, kommunikációjának formái;- Az elválás a szülőtől, a búcsúzás szokásai, a befogadás folyamata;- A csecsemő- és kisgyermekgondozó, -nevelő és a gyermek kapcsolata;- A csecsemő- és kisgyermekgondozó, -nevelő együttműködése a társgondozó szakemberrel, a gondozást, nevelést segítő, kiegészítő szakemberekkel;- A sajátgondozónő-rendszer érvényesülése;- A bölcsődei csoportok napirendje, a gyerekek étkezése: a feltételek megteremtése és az étkezés szervezése, lebonyolítása;- Az önállóságra törekvés kibontakozásának támogatása: önkiszolgálás, önellátás segítségének módszerei;- A játéktevékenységek objektív és szubjektív feltételeinek biztosítása, játékszituációk, játékfajták megfigyelés, bemutatása;- A fejlődés követése: módszerek, dokumentáció. <p>Adatgyűjtés, a tapasztalatok dokumentálása a hospitálási naplóban az útmutató szempontsorának követésével.</p> <p>Kompetenciák: A szisztematikus megfigyelési, a szakszerű tájékozódási, a kommunikációs képességek elsajátítása, a megszerzett ismeretek, tapasztalatok szakszerű írásbeli rögzítése.</p>	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom	
<p>Kötelező és ajánlott irodalom:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Feuer Mária- Nagy Krisztina: Humán szakosok gyakorlati kézikönyve, Budapest, Akadémia Kiadó, 2011, 498 old., ISBN 97896305901502. Kocsis Emília (szerk.): Tereptanári munkatankönyv. Budapest, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, 2001, 412 old., ISBN 96300930143. Balogh Lászlóné, Barbainé Bérczi Klára, Kovácsné Bárány Ildikó, Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes, Rózsa Judit, Tolnayné Falusi Mária, Vokony Éva (2009): <i>A bölcsődei nevelés – gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél.</i> Szociálpolitikai és Módszertani Intézet, Budapest ISBN:- http://www.feherkereszt.hu/2012/data/userfiles/file/tudastar/a-bolcsodei-neveles-gondozas-szakmai-szabalyai.pdf	

Tantárgy neve: Csoportos nevelési gyakorlat 3.	Kreditszáma: 3
A tanóra típusa: 30óra/félév nappali tagozaton, 12 óra/félév levelező tagozaton	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Előtanulmányi feltételek: Egyéni nevelési gyakorlat 2.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Ismeretek: A tantárgy célja csecsemő- és kisgyermeknevelő hivatásra való felkészítés. A gyakorlati képzési kurzusok célja, hogy hozzájáruljanak a megszerzett elméleti tudás gyakorlati elmélyítéséhez és a megfelelő pedagógiai attitűd formálódásához.</p> <p>A 3x6 óra bölcsődei és 2x6 óra óvodai gyakorlat alatt (levelező tagozaton 1x6 óra bölcsődei és 1x6 óra óvodai gyakorlat) a hallgatók megismerkednek a bölcsőde és óvoda személyi és tárgyi feltételeivel, a gyermekcsoportok szervezésének, működésének, napirendjének rendszerével az alábbi szempontok szerint:</p> <ul style="list-style-type: none">- Az óvodai és a bölcsődei gondozás-nevelés összehasonlítása;- A bölcsődei szervezési, ügyviteli feladatrendszere, dokumentációs feladatok, a megvalósítás módja, a gazdasági munka vetületei: SZMSZ, munkaköri leírások, munkarend, munkaterv; a költségvetés tervezése, munkarend szervezése, időbeosztás, túlóra, szabadságok, munkaértekezlet, továbbképzések tervezése;- A műszaki feltételek, a szükséges anyagok, eszközök biztosítása, leltározás; tűz- és munkavédelmi szabályok;- Új dolgozó fogadása, bemutatása, megismertetése a területtel;- Az intézmény kapcsolatrendszere: szülők, fenntartó, gyermekorvos, társintézmények, óvodák, társgondozókkal,- nevelőkkel, technikai személyzettel, konyhai, mosodai dolgozókkal;- Az óvodai befogadás folyamata;- Az óvodapedagógus feladatai a gondozásban, a nevelésben, a játéktevékenységek biztosításában; Adatgyűjtés, a tapasztalatok dokumentálása a hospitálási naplóban az útmutató szempontsorának követésével. <p>Kompetenciák: A szisztematikus megfigyelési, a szakszerű tájékozódási, a kommunikációs képességek elsajátítása, a megszerzett ismeretek, tapasztalatok szakszerű írásbeli rögzítése.</p>	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom	
<p><i>Kötelező és ajánlott irodalom:</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. Feuer Mária- Nagy Krisztina: Humán szakosok gyakorlati kézikönyve, Budapest, Akadémia Kiadó, 2011, 498 old., ISBN 97896305901502. Kocsis Emília (szerk.): Tereptanári munkatankönyv. Budapest, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, 2001, 412 old., ISBN 96300930143. Balogh Lászlóné, Barbainé Bérczi Klára, Kovácsné Bárány Ildikó, Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes, Rózsa Judit, Tolnayné Falusi Mária, Vokony Éva (2009): <i>A bölcsődei nevelés – gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél.</i> Szociálpolitikai és Módszertani Intézet, Budapest ISBN:- http://www.feherkereszt.hu/2012/data/userfiles/file/tudastar/a-bolcsodei-nevelés-gondozás-szakmai-szabályai.pdf	

Tantárgy neve: Csoportos nevelési gyakorlat 4.	Kreditszáma: 3
A tanóra típusa: 30óra/félév nappali tagozaton., 15 óra levelező tagozaton	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 5. félév	
Előtanulmányi feltételek: Egyéni nevelési gyakorlat 4., Korai fejlesztés 1.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Ismeretek: A tantárgy célja csecsemő- és kisgyermeknevelő hivatásra való felkészítés. A gyakorlati képzési kurzusok célja, hogy hozzájáruljanak a megszerzett elméleti tudás gyakorlati elmélyítéséhez és a megfelelő pedagógiai attitűd formálódásához.</p> <p>A 2x6 óra bölcsődei és 3x6 óra bölcsődei speciális csoportos gyakorlat alatt (levelező tagozaton 1x5 óra bölcsődei és 2x5 óra bölcsődei speciális csoportos gyakorlat) a hallgatók megismerkednek a bölcsőde és óvoda személyi és tárgyi feltételeivel, a gyermekcsoportok szervezésének, működésének, napirendjének rendszerével az alábbi szempontok szerint:</p> <ul style="list-style-type: none">- Egy gondozási egység munkarendjének elkészítése;- Dokumentációs ismeretek bővítése;- Játékeszközök kiválasztása, összeállítása korcsoportonként;- A megismerési folyamat tevékenységeinek tervezése, szervezése, a megvalósítás módja;- A csecsemő- és kisgyermekgondozó, -nevelő együttműködése a társgondozó szakemberrel, a gondozást, nevelést segítő, kiegészítő szakemberekkel;- A sajátgondozónő-rendszer érvényesülése;- Egy gyermek statussal egybekötött komplex jellemzése <p>A speciális csoport megfigyelési szempontjai:</p> <ul style="list-style-type: none">- Az eltérő fejlődésű, SNI, HH, HHH gyerekek elhelyezésének módja;- Az eltérő fejlődésű, SNI, HH, HHH gyerekek gondozása, nevelése.;- A fejlesztő programok összeállításának, kivitelezésének alapelvei;- A speciális személyi és tárgyi feltételek bemutatása;- A korai fejlesztés formái, együttműködés speciális intézményekkel. <p>Adatgyűjtés, a tapasztalatok dokumentálása a hospitálási naplóban az útmutató szempontsorának követésével.</p> <p>Kompetenciák: A szisztematikus megfigyelési, a szakszerű tájékozódási, a kommunikációs képességek elsajátítása, a megszerzett ismeretek, tapasztalatok szakszerű írásbeli rögzítése.</p>	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom	
<p><i>Kötelező és ajánlott irodalom:</i></p> <p>Feuer Mária- Nagy Krisztina: <i>Humán szakosok gyakorlati kézikönyve</i>. Budapest, Akadémia Kiadó, 2011, 498 old., ISBN 9789630590150</p> <p>Kocsis Emília (szerk.): <i>Tereptanári munkatankönyv</i>. Budapest, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, 2001, 412 old., ISBN 9630093014</p> <p>Balogh Lászlóné, Barbainé Bérczi Klára, Kovácsné Bárány Ildikó, Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes, Rózsa Judit, Tolnayné Falusi Mária, Vokony Éva (2009): <i>A bölcsődei nevelés – gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél</i>. Szociálpolitikai és Módszertani Intézet, Budapest ISBN:- http://www.feherkereszt.hu/2012/data/userfiles/file/tudastar/a-bolcsodei-neveles-gondozas-szakmai-szabalyai.pdf</p>	

Tantárgy neve: Összefüggő intézményen kívüli gyakorlat-zárógyakorlat (bölcsőde-csecsemő-tipegő és nagycsoport)	Kreditszáma: 4
A tanóra típusa: 120óra/félév nappali tagozaton, 60 óra levelező tagozaton	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy	
A tantárgy tantervi helye: 6. félév	
Előtanulmányi feltételek: Csoportos nevelési gyakorlat 4.	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag és a kialakítandó kompetenciák tömör, ugyanakkor informáló leírása:	
<p>Ismeretek: A tantárgy célja csecsemő- és kisgyermeknevelő hivatásra való felkészítés. A gyakorlati képzési kurzusok célja, hogy hozzájáruljanak a megszerzett elméleti tudás gyakorlati elmélyítéséhez és a megfelelő pedagógiai attitűd formálódásához.</p> <p>Először 5x 6 órában (3x6 óra levelező tagozaton) feladatvégzés a bölcsőde csecsemő-tipegő csoportbe: kiegészítő feladatok ellátása., gondozás személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása., a higiénés feltételek biztosítása; kooperáció szülővel, a társ gondozóval, nevelővel; közreműködés a folyamatos napirend szervezésében, megvalósításában., a játéktevékenységek objektív és szubjektív feltételeinek biztosítása; az étkezések szervezése, lebonyolítása., az alvási feltételek biztosítása: körülmények, idő, tér és bútorok; a személyi dokumentáció és egyéb adminisztráció készítése</p> <p>Ezt követően 15x 6 óra (7x6 óra levelező tagozaton) feladatvégzés a bölcsődében:</p> <p>Az első ötnapos ciklusban a gyerekcsoport fokozatos átvétele, a gyakorlatvezető oktató felügyeletével önálló gondozó-nevelő munka, a gyakorlat utolsó hetére olyan szintű önállóságra kell szert tenni, mely garantálja a későbbi önálló munkavégzés képességét.</p> <p>Az utolsó héten zárógyakorlat bizottság előtt (1x5óra): a gyakorlatvezető bölcsődei szakember és a főiskola delegált oktatója a zárógyakorlat bizottsági tagjai.</p> <p>Adatgyűjtés, a tapasztalatok dokumentálása a hospitálási naplóban az útmutató szempontsorának követésével.</p> <p>Kompetenciák: A szisztematikus megfigyelési, a szakszerű tájékozódási, a kommunikációs képességek elsajátítása, a megszerzett ismeretek, tapasztalatok szakszerű írásbeli rögzítése. A fokozatos önállósodás elérése a tevékenységek megvalósításában, a nevelői feladatok elvégzésében.</p>	
A 3-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom	
<p>Kötelező és ajánlott irodalom:</p> <p>Feuer Mária- Nagy Krisztina: Humán szakosok gyakorlati kézikönyve, Budapest, Akadémia Kiadó, 2011, 498 old., ISBN 9789630590150</p> <p>Dr. Majoros Mária, Lajtai Zsoltné Kollár Mónika, Dr. Darvai Sarolta: <i>Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése és gondozása</i>. Liceum Kiadó, Eger, ISBN:978-963-9894-91-4</p> <p>Balogh Lászlóné, Barbainé Bérczi Klára, Kovácsné Bárany Ildikó, Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes, Rózsa Judit, Tolnayné Falusi Mária, Vokony Éva (2009): <i>A bölcsődei nevelés – gondozás szakmai szabályai. Módszertani levél</i>. Szociálpolitikai és Módszertani Intézet, Budapest ISBN:- http://www.feherkereszt.hu/2012/data/userfiles/file/tudastar/a-bolcsodei-nevelés-gondozás-szakmai-szabályai.pdf</p>	

Az Egyéni nevelési gyakorlat 1-4. (egyéni gyakorlat)

**Tisztelt Intézményvezető!
Kedves Kolléga!**

Hallgatónk az Ön által vezetett intézményben tölti egyéni szakmai gyakorlatát. Kérjük, hogy a szakmai irányítását az útmutató szerint végezzék, ami tartalmazza a hallgatók feladatait, az értékelés szempontjait és módját.

Kérjük, hogy az útmutatóban lévő közös tennivalókat a gyakorlat megkezdése előtt a hallgatókkal beszéljék meg.

A hallgató teendői a gyakorlat megkezdéséhez:

- A gyakorlat megkezdése előtt a hallgatónak **ki kell töltenie a mellékelt fogadó nyilatkozatot** a fogadó intézménnyel, mert **ennek alapján köt szerződést főiskolánk az intézménnyel, és utalja át a gyakorlatért járó tiszteletdíjat**, illetve ez alapján rögzítjük a gyakorlóléhelyet a Neptun-rendszerben.
- A **nyilatkozatot a Tanulmányi Osztályra kell e-mailben beszkenneve vagy postai úton eljuttatni** a honlapon **megadott határidőig!**
- Amennyiben a **dokumentumot nem adja le** a hallgató a megadott határidőre, a **gyakorlatot nem tudjuk elfogadni!**

A hallgató teendői a gyakorlat letöltése után:

- A gyakorlat letöltését követően a hallgatónak **dokumentálnia kell** a gyakorlaton tapasztaltakat a **hospitálási naplóban**. /A napló vezetésével kapcsolatos információk a Gyakorlati képzési útmutatóban találhatóak. /
- A gyakorlat végén az **igazolást** valamint a **naplót**, a megadott határidőre el kell küldeni elektronikus úton az **oktatónak** a Moodle rendszeren keresztül.
- Az **igazolás eredeti példányát** a **Tanulmányi Osztályra** kell eljuttatnia postai úton vagy személyesen leadva ügyfélfogadási időben az irodán.

Köszönjük az Ön és az intézménye munkatársainak munkáját.

Vác, 2016. október 10.

Tisztelettel:

Dr. Udvarvölgyi Zsolt, PhD
főiskolai docens, szakfelelős,
gyakorlatvezető oktató
udvarvolgyizsolt@freemail.hu

A zárógyakorlat jegyzőkönyve

A hallgató neve:		
A zárógyakorlat	ideje:	
	helye:	
	korcsoport:	
A gondozásszemélyi és tárgyi feltételeinek megteremtése, a higiénés feltételek biztosítása:		
Együttműködés a társgondozónővel, szülőkkel:		
A napirend szervezése, a gondozási-nevelési feladatok megvalósítása a folyamatos napirendben:		
A játék szubjektív és objektív feltételeinek megteremtése:		

A megismerési folyamat tevékenységeinek tervezése, szervezése, megvalósítása:	
A személyi dokumentáció és egyéb adminisztráció vezetése:	
Az étkezés és az alvás feltételeinek biztosítása:	
Önreflexió, önértékelés:	
Érdemjegy:	

szakvezető kisgyermeknevelő

hallgató

gyakorlatvezető oktató

Dátum: 20____